

- REDLICH, A.D., SUMMERS, A. & HOOVER, S. (2010). Self-reported false confessions and false guilty pleas among offenders with mental illness. *Law and Human Behavior*, 79-90.
- RISPENS, I. (2012). Maak gebruik van je niet-pluisgevoel. *Blauw*, 1, 13-15.
- SCHUERMANS, F. (2011). Salduz: Consultatie- en/of verhoorbijstand voor wie? In M. BOCKSTAELE, E. DEVROE & P. PONSAERS (eds.), *Salduz – Bijstand van advocaten bij verhoren*. Antwerpen: Maklu.
- SIGELMAN, C.K., BUDD, E.C., SPANHEL, C.L. & SCHOENROCK, C.J. (1981). When in doubt, say yes: Acquiescence in interviews with mentally retarded persons. *Mental Retardation*, 53-58.
- SILVERSTONE, P.H., KRAMEDDINE, Y.I., DEMARCO, D. & HASSEL, R. (2013). A novel approach to training police officers to interact with individuals who may have a psychiatric disorder. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 344-355.
- VAN DEN BERGH, P.M., DOUMA, J. & HOEKMAN, J. (1999). *Zedenzaken en verstandelijk beperkten. Sexual offences and persons with intellectual disabilities*. Leiden: DSWO Press.
- VAN DER MEER, J., HERMSEN, P. & KEUKENS, R. (2003). *Ondersteunen van mensen met een verstandelijke beperking*. Twello: Van Tricht Uitgeverij.
- VAN DER MOLEN, M. (2009). Het werkgeheugen van kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking: inzicht en handelen. In R. DIDDEN & X. MOONEN (red.), *Met het oog op behandeling 2: Effectieve behandeling van gedragsstoornissen bij mensen met een lichte verstandelijke beperking*. Utrecht: LKC LVG/Expertisecentrum De Borg, 15-21.
- VAN DER SLEEN, J. & HEESTERMANS, M. (2010). Verstandelijke beperking en verhoor. In P.J. VAN KOPPEN, H. MERCKELBACH, M. JELICIC & J.W. DE KEIJSER, *Reizen met mijn rechter, psychologie van het recht*. Deventer: Kluwer.
- VAN GAMPELAERE, V. (2013). *Wat denkt politie over personen met een psychiatrische stoornis?* Antwerpen: Maklu.
- VAN NIEUWENHUIJZEN, M. & ELIAS, C. (2009). Probleemoplossingsvaardigheden en competentiebeleving van kinderen met een licht verstandelijke beperking. In R. DIDDEN (red.), *In perspectief*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 85-100.
- WAGENAAR, W.A. (2010). *Broddelwerk*. Amsterdam: Bert Bakker.
- WHITE, R. & WILLNER, P. (2005). Suggestibility and salience in people with intellectual disabilities: An experimental critique of the GUDJONSSON Suggestibility Scale. *Journal of Forensic Psychiatry and Psychology*, 638-650.

OPSPORING EN POLITIE / POLICE AND INVESTIGATION (2)

Optimalisatie federale politie – Arrest van het Grondwettelijk hof (10 juli 2014) over de pensioenleeftijd bij de politie – Veiligheidsbeleid Nederland

WILLY BRUGGEMAN^a

^a Voorzitter federale politieraad (Corresp.: willy.bruggeman@moerbeke.be).

1. Optimalisatie federale politie

In navolging van deze bijdrage in de vorige bijdrage van de deelredactie, kan het publiceren van het KB van 23 augustus 2014, BS 03 09 2014 gezien worden als het wettelijk sluitstuk van de optimalisatie van de federale politie.

In dit KB worden de bevoegdheden van het commissariaat-generaal verduidelijkt, de taken van de gedeconcentreerde directies op provinci-

aal niveau aangegeven en de algemene directie van het middelenbeheer en de informatie heringericht.

Ook wordt de organisatie van de algemene directie bestuurlijke politie en de algemene directie gerechtelijke politie heringericht.

De 'nieuwe' gedeconcentreerde coördinatie- en steundirecties (Dirco) en de gedeconcentreerde gerechtelijke directies starten hun activiteiten officieel op 1 oktober 2014.

2. Arrest van het Grondwettelijk hof (10 juli 2014) over de pensioenleeftijd bij de politie.

Het vernietigen door het Grondwettelijk Hof van de woorden 'voor de geïntegreerde politie' in artikel 88, tweede lid van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, heeft tot gevolg dat de nieuwe, algemene leeftijds-

en loopbaanvoorwaarden om een vervroegd rustpensioen te kunnen genieten, met ingang van 1 januari 2013, integraal van toepassing worden op alle personeelsleden van de politie (met uitzondering van (gewezen) militairen en rustpensioen wegens medische redenen).

De pensioenleeftijd wordt dus op 61 jaar en vanaf 2016 op 62 jaar gebracht (met uitzondering voor lange loopbanen)

Overeenkomstig punt B.8 van het arrest nr. 103/2014 behouden de volgende personeelsleden alsnog het voordeel van hun preferentiële leeftijds- en loopbaanvoorwaarden:

- de personeelsleden die op 10 juli 2014 al vervroegd op pensioen waren gesteld;
- de personeelsleden wiens aanvraag voor een vervroegd pensioen op 10 juli 2014 reed goedgekeurd was.

Dit vonnis brengt heel wat beroering binnen de politiediensten en het valt af te wachten of de nieuwe regering het systeem opnieuw wil aanpassen.

3. Veiligheidsbeleid Nederland¹

Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft voor de periode 2015-2018 een beleidsnota opgesteld met speerpunten voor de komende jaren. De agenda is tot stand gekomen in samenspraak met het lokaal bestuur en Openbaar ministerie. Ook de andere partners in de strijd tegen criminaliteit en overlast – zoals het bedrijfsleven – worden nauw bij de uitvoering betrokken. Op de agenda staan hardnekkige vormen van criminaliteit, zoals overvallen, woninginbraken, fraude, drugs- en straatroof, maar ook onderwerpen als cybercrime en jihadisme.

De aandacht van georganiseerde drugscriminaliteit is en blijft in 2015 een topprioriteit. Deze vorm van misdaad wordt geïntegreerd – als één overheid – aangepakt. Burgemeesters krijgen ruim baan om hun regierol bij de bestrijding van de drugscriminaliteit te vervullen. Zij krijgen de (politie)capaciteit die daarvoor nodig is. Ook fiscale en privaatrechtelijke interventies worden ingezet.

In 2015 staat een verdere intensivering van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit op het

programma. Er worden minimaal 950 criminele samenwerkingsverbanden per jaar strafrechtelijk aangepakt. De aanpak is gericht op kopstukken en sleutelfiguren uit het criminele proces. Daarnaast zal het aantal handhavingsacties waaraan de politie deelneemt stijgen, althans de Minister. In oktober 2014 is in de Eerste Kamer de behandeling voorzien van een wetsvoorstel dat voorbereidingshandelingen strafbaar stelt. Dit instrument zou een nuttig en effectief instrument zijn in de bestrijding van bijvoorbeeld drugscriminaliteit en dreigend terrorisme.

De harde aanpak van cybercrime gaat onverminderd door. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met tal van publieke en private partijen in binnen- en buitenland. De intensivering moet op termijn leiden tot een forse toename van het aantal cybercrime onderzoeken (naar 360 onderzoeken in 2018). Voor 2015 wordt voorzien in 200 onderzoeken. Er zullen meer complexe onderzoeken opgepakt worden, waarbij het onder meer kan gaan om delicten zoals het binnendringen (hacken) van een grote instelling zoals een ziekenhuis of van vitale infrastructuur. Om die normen te bereiken, wordt de samenwerking met de bancaire sector verstevigd. Het hoge niveau van de bestrijding van hightech crime, als gevolg van de capaciteitsuitbreiding bij de Landelijke Eenheid van de nationale politie, blijft in 2015 gehandhaafd. De versterkte aandacht voor cybercrime wordt verruimd naar het niveau van alle eenheden (de vroegere Regio's).

Wat het jihadisme betreft, worden wetsvoorstellen ingediend ten aanzien van vergroting van de mogelijkheid om jihadisten het Nederlanderschap te ontnemen en ter verruiming van de bestuursrechtelijke bevoegdheden om de risico's te beperken van teruggekeerde terroristische strijders (vb. periodieke meldplicht, medewerking aan herhuisvesting, contactverboden). Het bijhorend actieprogramma beschrijft de integrale aanpak van het jihadisme langs vijf beleidslijnen:

- risicoreductie;
- interventie;
- aanpak radicalisering en maatschappelijke spanningen;
- sociale media; en

¹ <http://www.rbenw.nl/beleidsagenda-veiligheid-justitie-2015-2018>

- informatie-uitwisseling en (internationale) samenwerking.

Ook de processen binnen het strafrecht worden vereenvoudigd en de digitalisering wordt verder doorgevoerd. Rechtzoekenden kunnen volgend jaar terecht bij de e-kantonrechter.

Het wetboek van strafvordering dat dateert uit 1938 (en dat ingrijpend werd herzien in 1926) moet gemoderniseerd worden. Deze herziening is gepland voor eind 2014. De modernisering van het Wetboek van Strafvordering komt op stoom. De inzet is een nieuw Wetboek van Strafvordering dat beter aansluit bij een moderne, digitale samenleving en toegankelijker is voor de rechtspraak en de burger.

Er wordt eind 2014 ook een wetsvoorstel ingediend dat alle handelingen strafbaar stelt van personen en bedrijven die illegale hennep teelt voorbereiden en bevorderen.

De Nationale politie krijgt steeds meer gestalte. De politie werkt meer en meer vanuit een versterkte lokale inbedding. De professionaliteit stijgt en de bureaucratie neemt af.

In 2015 gaat ook het wetsvoorstel Landelijke Meldkamer (één landelijke meldkamerorganisatie gespreid over tien locaties) naar de Tweede Kamer. De Nationale politie krijgt het beheer over de *Politieacademie*. De politieacademie blijft verantwoordelijk voor de onafhankelijke uitvoering van het politie onderwijs en van de kennis- en wetenschappelijke onderzoeksfuncties. De politieagenten hoeven straks geen papieren bonnen meer uit te schrijven. Zij gaan veelvoorkomende overtredingen op straat geheel digitaal handhaven. De Eerste Kamer behandelt momenteel het wetsvoorstel dat volgend jaar in werking kan treden. Ook zullen de basisteams en de districtsrecherches op 1 januari 2015 van start gaan. De robuuste basisteams voeren de kerntaken van de politie uit: de basispolitiezorg en wijkagenten vervullen daarin een hoofdrol. De nieuwe regeling die ervoor moet zorgen dat een aangehouden verdachte een beroep kan doen op bijstand van een raadsman tijdens het politieverhoor wordt volgend jaar bij de Tweede Kamer ingediend.

Ook streeft de overheid (Staatssecretaris TEEVEN) naar langdurig – zo nodig zelfs levenslang – toezicht op zedendelinquenten en zware ge-

welddelinquenten. Dit betreft het voorstel om langdurig toezicht mogelijk te maken en om zware gewelds- en zedendelinquenten en tbs-gestelden die onder voorwaarden terugkeren in de samenleving, langer onder intensief toezicht te brengen en te houden om te voorkomen dat zij recidiveren.

Online kansspelen zullen wettelijk gereguleerd worden, zodat mensen veiliger en verantwoord kunnen spelen bij aanbieders die over een vergunning beschikken.

Ondertussen treed op 1 januari 2015 een nieuw jeugdstelsel in werking. Gemeenten krijgen daarbij de regie over het uitvoeren van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering; Daarnaast treedt op 1 januari 2015 de wet in werking waardoor meer verdachten in afwachting van hun berechting via snelrecht kunnen worden vastgehouden. Daarin gaat het om geweldsmisdrijven in de publieke ruimte of geweld tegen personen met een publieke taak, zoals politie, brandweer en ambulancepersoneel. Het wetsvoorstel waardoor drugsgebruik in het verkeer sneller kan worden opgespoord is in behandeling bij de Eerste Kamer. Politieagenten kunnen straks automobilisten, motorrijders en bromfietzers verplichten mee te werken aan het afnemen van speeksel met behulp van een zogeheten speekseltester.

Gemeenten mogen straks ook mobiele camera's inzetten om de openbare orden in de publieke ruimte te handhaven. Een wetsvoorstel hierover zal al naar verwachting in 2015 in het parlement worden afgerond. De maatregel ondersteunt de aanpak van tijdelijke, maar hardnekkige overlast door hangjongeren, drugsdealers, straatrovers en zakkenrollers.

In 2015 zal de nieuwe wetgeving ter versterking van de aanpak van financieel-economische criminaliteit in werking treden. Het daartoe strekkende wetsvoorstel bevat aanscherping van de strafbepalingen voor fraude, witwassen en corruptie.

Het wetsvoorstel digitale processtukken gaat nog voor het eind van dit jaar naar de Tweede Kamer. Doel is de instroom in het strafproces te verbeteren en te versnellen door over te stappen van papieren naar elektronische strafdossiers. De uiteindelijke ambitie is een volledig elektronisch

werkproces dat de voordelen van digitalisering binnen de strafrechtsketen maximaal benut.

Naar verwachting treedt het wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen in 2015 in werking. Daarmee verschuift de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van straffen van het Openbaar ministerie naar de minister van Veiligheid en Justitie.

Verder is in de loop van 2015 de inwerkingtreding voorzien van de wetsvoorstellen vereenvoudigen en digitalisering gerechtelijke procedure in het burgerlijk recht en het bestuursrecht van het wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering hoger beroep. Beide regelingen zijn onderdeel van het programma Kwaliteit en Innovatie rechtpraak (KEI).

Wat de slachtoffers betreft, zal een aantal wetsvoorstellen in 2015 in werking treden. Eén daarvan is het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-richtlijn minimumnormen voor slachtoffers. De wetsvoorstellen inzake het Europees beschermingsbevel, uitbreiding van het spreekrecht en uitbreiding van de reikwijdte van het Schadefonds Geweldsmisdrijven treden naar verwachting in 2015 in werking.

In 2015 wordt ook het wetsvoorstel Terugkeer en Vreemdelingebehouding parlementair behandeld. Vreemdelingen in het vreemdelingenbewaring vallen straks niet meer onder het penitentiare regime, maar krijgen een regime met minder beperkingen en dat beter is afgestemd op het doel van hun bewaring.

En omdat Nederland in 2016 voorzitter is van de EU zijn de voorbereidingen op dit voorzitterschap volop aan de gang. Nederland wil een leidende rol blijven spelen op het dossier cybersecurity en het is tijd voor één Europese cyberstrategie. Ook moet de Europese netwerk- en informatie richtlijn geïmplementeerd worden. Nederland zal in 2015 de vierde internationale Global Conference on Cyberspace organiseren. Ook de drugshandel, skimming en overvallen op vrachtwagens, alsook mobiele bendes zal op het programma gebracht worden. Veiligheid en Justitie werken samen met het lokale stuur aan de opsporing en berechting van outlaw bikers, fenomeen dat ook internationaal op de agenda zal geplaatst worden.

PENOLOGIE EN VICTIMOLOGIE / PENOLOGY AND VICTIMOLOGY (1)

Van herstelrecht naar desistance, sociale rechtvaardigheid en vredesopbouw. Reflecties bij het 8ste internationaal congres van het European Forum for Restorative Justice

TINNEKE VAN CAMP^a, BART CLAES^b
& SÖFIE VAN ROEYEN^c

- ^a Marie Curie Postdoctoraal onderzoeker, School of Law, Centre for Criminological Research, University of Sheffield, UK (Corresp.: t.vancamp@sheffield.ac.uk).
- ^b Postdoctoraal onderzoeker Opleiding Sociaal Werk, Erasmushogeschool Brussel; Verbonden aan de Onderzoeksgroep *Crime and Society*, Vakgroep Criminologie, Vrije Universiteit Brussel; Bemiddelaar, vzw Sugnomè, Forum voor herstelrecht en bemiddeling.
- ^c Doctoraal onderzoeker, Vakgroep Strafrecht en Criminologie, Institute for International Research on Criminal Policy, Universiteit Gent.

minister van Justitie, DAVID FORD, in juni 2014 het 8ste internationale congres van het *European Forum for Restorative Justice* (EFRJ) met als titel 'Beyond Crime – Pathways to desistance, social justice and peacebuilding'.¹ Academici, praktijkwerkers en beleidsmakers van Europese lidstaten en daarbuiten verzamelden in Belfast, een stad die getekend is door een welgekend, diepgeworteld politiek conflict. In tegenstelling met andere internationale conferenties, zijn de drie hoofdthema's van deze conferentie onlosmakelijk verbonden met Belfast, haar geschiedenis en de innovatieve initiatieven die er de afgelopen jaren werden genomen.

Met het eerste hoofdthema 'Desistance from Crime' ben je bovendien aan de *Queens University* van Belfast, met één van de toonaangevende

'We make society safer by restoring people, not by locking them up'. Zo opende de Noord-Ierse

¹ Voor meer informatie over het *European Forum for Restorative Justice* en haar evenementen, publicaties en Europese projecten, zie <http://www.euforumrj.org/>